

Biopsie prostaty

Punkční biopsie prostaty se provádějí při podezření na přítomnost karcinomu neboli zhoubného nádoru (rakoviny) v prostatě. Toto podezření obvykle vzniká na základě vyšší hodnoty prostatického specifického antigenu (PSA) nebo při neobvyklém nálezů při vyšetření prostaty skrze konečník. Cílem biopsie je odběr vzorků tkáně prostaty, ve kterých se následně pátrá po přítomnosti karcinomu. Biopsie tedy slouží k potvrzení přítomnosti nádoru prostaty před jeho léčbou.

Urologické oddělení Thomayerovy nemocnice provádí biopsie prostaty již řadu let, od roku 2015 navíc jako první pracoviště v ČR začalo využívat technologie navádění biopsií prostaty kombinací obrazů magnetické rezonance a ultrazvuku, takzvané softwarové fúze. Punkční biopsie prostaty je invazivní (vzorky jsou odebírány jehlou z prostaty) diagnostický zákrok, který provádí urolog. Při vyšetření je do konečníku pacienta zavedena ultrazvuková sonda, která umožňuje zobrazit prostatu a na sondu je připevněn vodič jehly, kterou se odebírají vlastní vzorky. Obvyklý počet vzorků je 12, může však být upraven dle výsledků magnetické rezonance. Výkon se zpravidla provádí ambulantně v místním znecitlivění, ve zvláštních případech (např. odběr většího množství vzorků) je zákrok prováděn v celkové anestezii za hospitalizace.

V některých případech je několik dní až týdnů před biopsií prostaty provedeno vyšetření prostaty pomocí magnetické rezonance. Ta umožňuje lépe zobrazit prostatu a její případné podezřelé oblasti, ze kterých mohou být odebrány dodatečné cílené vzorky (základních 12 vzorků se odebírá vždy).

Při první návštěvě a před vlastním zahájením magnetické rezonance či biopsie prostaty lékaři vždy nahláste, trpíte-li alergiemi, užíváte-li léky na ředění krve či probíhá-li u Vás jakékoli akutní onemocnění.

Co je užitečné vědět o biopsii prostaty

Důvody (indikace) k biopsii prostaty

- Zvýšená hodnota PSA či jiného krevního ukazatele (například indexu zdraví prostaty - Prostate Health Index, PHI).
- Podezření na přítomnost karcinomu prostaty při vyšetření prostaty prstem skrze konečník.
- Podezření na přítomnost karcinomu prostaty při vyšetření pomocí magnetické rezonance.

Příprava k biopsii prostaty

- Kontrola moči k vyloučení probíhající infekce. U pacientů užívajících léky ředící krev též kontrola krevní srážlivosti.
- Nasazení antibiotik k předejití (profylaxi) infekce po biopsii.
- Vysazení či změna léků ředících krev.
- K biopsii prostaty není třeba být nalačno. Nedoporučí-li lékař jinak, užíjte své obvyklé léky (kromě léků ředících krev).
- Ve zvláštních situacích, jako je například odběr většího množství vzorků, je biopsie prostaty prováděna v celkové anestezii za hospitalizace. Před celkovou anestézií je třeba podstoupit předoperační vyšetření, nástup k hospitalizaci je zpravidla den před zákrokem.
- Je-li před biopsií prováděna magnetická rezonance, není třeba se k ní dostavit nalačno.
- Ráno před biopsií prostaty je vhodné použití glycerinového čípku k důkladnému vyprázdnění stolice.

Provedení biopsie prostaty

- Biopsie prostaty probíhá v poloze na boku.
- Trvání je asi 20 minut.
- Během vyšetření lékař komunikuje s pacientem, který může lékaři kdykoli sdělit necítí-li se dobře.
- Po provedení biopsie pacient setrvává v čekárně cca 1 hodinu, po které je zkontrolován vzorek moči k vyloučení zástavy močení a výrazného krvácení.

Jednotlivé kroky při biopsii prostaty

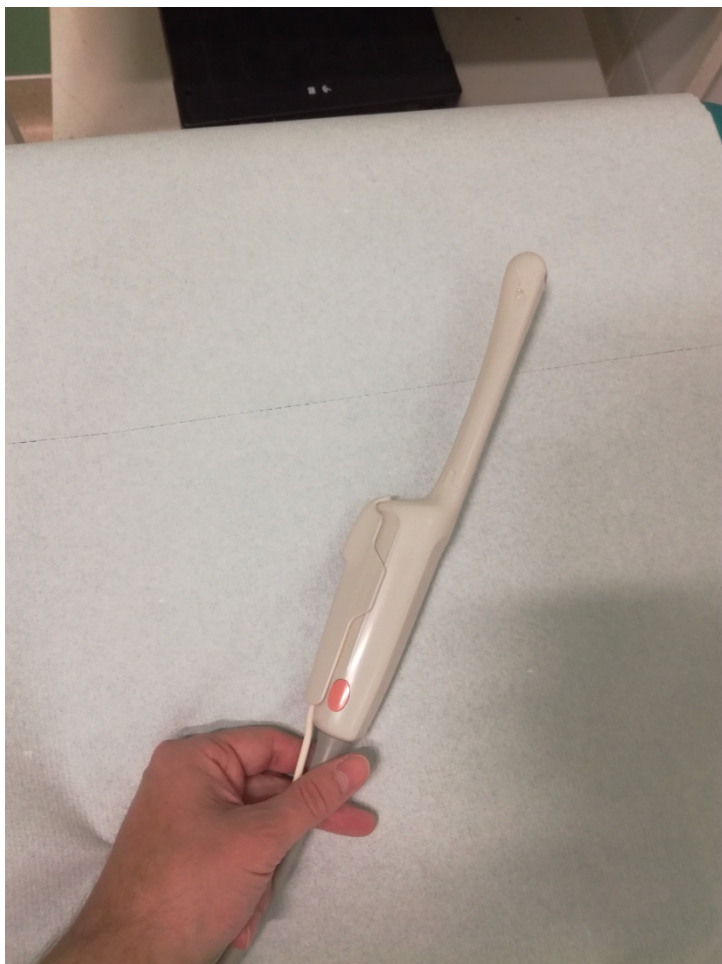
- Vyšetření prostaty prstem zavedeným do konečníku pacienta k vyloučení možných komplikujících faktorů (např. zánětu).
- Zavedení ultrazvukové sondy do konečníku pacienta.
- Injekční aplikace místního znecitlivění (odpadá při zákroku v narkóze).
- Změření prostaty a posouzení ultrazvukového nálezu, případně příprava obrazů magnetické rezonance a její kombinace s ultrazvukem.
- Odběr vzorků z prostaty bioptickou jehlou.
- Odstranění ultrazvukové sondy z konečníku.

Po biopsii prostaty

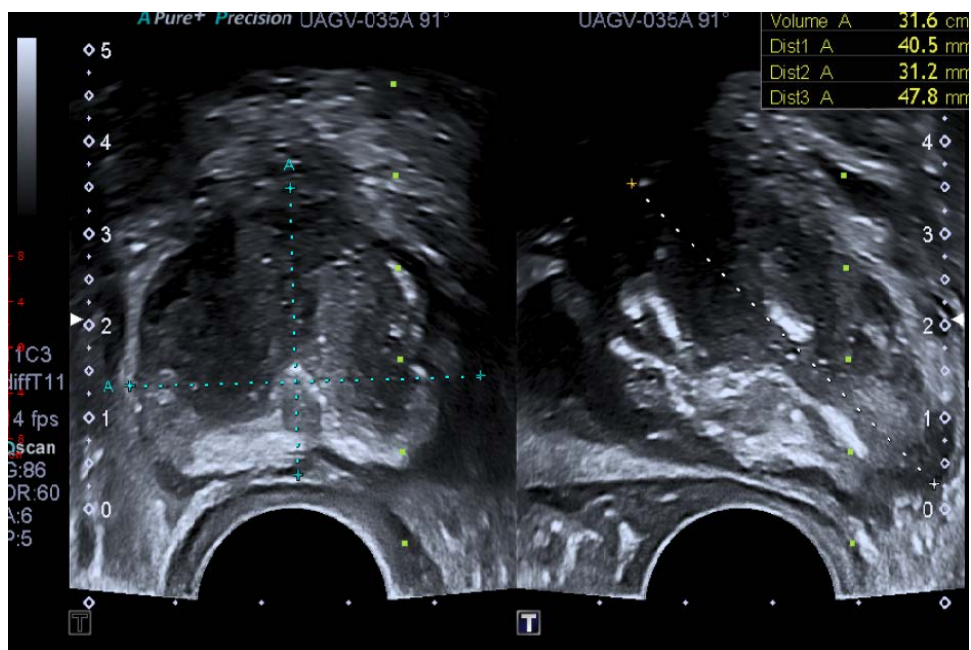
- Výsledky biopsie jsou obvykle k dispozici do 2 týdnů.
- Fyzickou zátěž, zejména jízdu na kole, je vhodné cca týden vynechat.
- Dieta není nutná.
- Pijte dostatek tekutin, vynechejte alkohol.
- Malé množství krve se může objevit v moči, stolici či ejakulátu po dobu až 6 týdnů.
- Léky na ředění krve začněte opět užívat až dle doporučení lékaře.
- Objeví-li se po biopsii teploty, bolesti, obtížné močení či větší množství krve v moči či stolici, vyhledejte kontrolu lékařem.

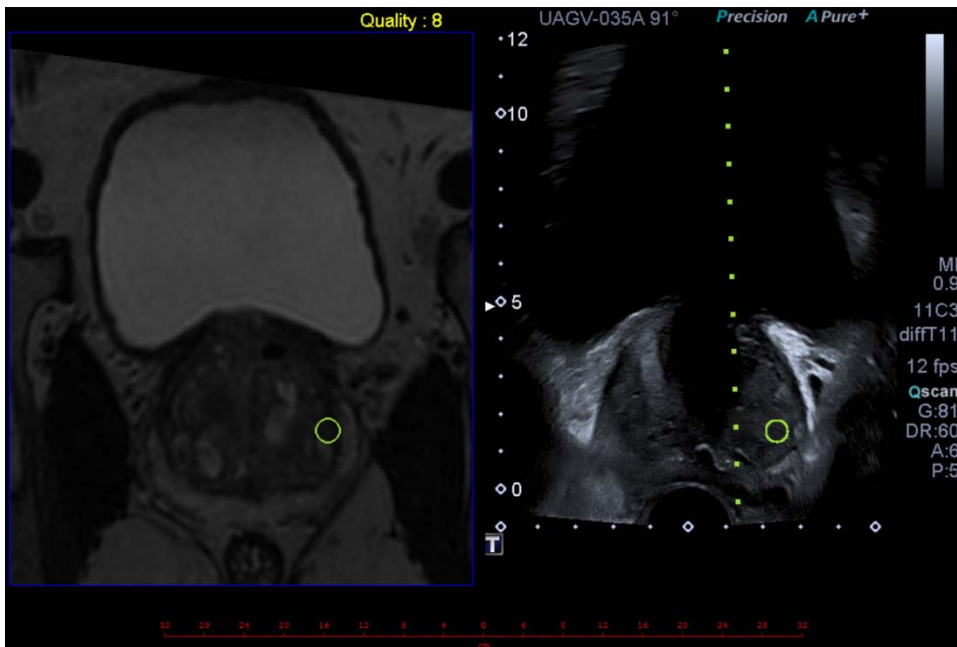
Ultrazvukový přístroj

Ultrazvuková sonda, jejíž konec je při biopsii zaveden do konečníku.

Prostata zobrazená pomocí transrektálního ultrazvuku.

Kombinované zobrazení prostaty pomocí magnetické rezonance (vlevo) a ultrazvuku (vpravo). Kolečkem je označena oblast, za které se bude vzorek tkáně prostaty odebírat.